سەماحەتی حەکیم ..زگار بوون لە دەوڵەتی کردار بە ئەکتیڤکردنی کەرتەکانی بەرهەمهێنانی وەك پیشەسازی و کشتوکاڵ و گەشتیاری و وەبەرهێنان و تەکنەلۆژیا دەبەت

لەچوارچێوەی سەردانەکەی بۆ پارێزگای میسان بەڕێز عەمار حەکیم سەرۆکی ئەنجوومەنی حیکمەی نیشتمانی لەڕۆژی 25-4-2024 چاوی کەوت بە کۆمەڵێك لە کەسایەتی دیار و چالاکی ئاو پارێزگایە و لێگەڕا ئاوان چەند بابەتێکی پێشهاتە سیاسی و کۆمەڵایەتی تاوتوێ کرد. سەماحەتی دوای ئاوڕی گوێیستی قسەی ئامادەبووان بوو، ئاوێکردەوە کە عێراق بەرەو پێشەوە دەڕوات و چەندین ئاماژەی گەورە هەیە بۆ چاکبوونەوە و شتی ئەرێنی کەمەکە بووش هەیە، بەڵام گەڵانکاری گرنگ ئاوێیە کە بەرژەوەندی هەموان لێگەڕێ سەقامگیریە.

سەماحەتی ئاماژەی بۆ سەقامگیری ئەمنی و سیاسی و کۆمەڵایەتی و گەڵانەوەی هاماهەنگی کۆمەڵایەتی لە نێو هەموو پێکهاتەکان کرد کە ئاماژەیە بۆ لێناوچوونی شتێ هەستیاریێکان و گوتی ئەمە دیاردەیەکە کە پێویستە تێبینی بکرێت و هەڵوستەی لەسەر بکەین، جگە لە بوونی هاوپەیمانی بەهێزبردنی دەوڵەت کە گەڵانکاریێکی ئەرێنی لە ئاستی سیاسیدا نوێنەرایەتی دەکات و داوای گەڕینی ئاو بیرکەیە دەکات دەربارەی بارودۆخی عێراق کە دەڵێت بارودۆخی عێراق ناجێگیرە داواشی کرد بۆ شاوێکی واقیعی سەیری عیراق بکرێت و گوتیشی کاری ئاوان ە کە دەستکەوت و گەڵانکاریێکان لای ەای گشتی باس بکەن.

سەماحەتی ئاماژەی بۆ ئامادەبوونی شەیتانییانە کرد کە هاوێیان داوە دۆخی عێراق تێك بدەن و داوای کەتایەهێنان بە دۆخی دەوڵەتی کردار کرد و گوتی نابێت چارەنووسی عێراق تەنها بە نرخی نەوتەوە ببەسترێت، پێویستە ئابووری کە بەهێی ئەکتیڤکردنی کەرتەکانی کشتوکاڵ و پیشەسازی و گەشتیاری و وەبەرهێنان و تەکنەلۆژیاوە بەهێز بکرێین و ستایشی ئاو هاوپەیمانی کرد کە بوونەتە هێی دابینکردنی پێویستی ناوخۆ لە دانەوێڵەی گەنمدا و جەختی لەوە کردەوە کە عێراق زاویێکی پیشەسازی هەیە ئاگەڕ بارودۆخی بەرهەمهێنان لە ئاووی کۆمەڵایەتی و لەجستیێوە بەردەست بێت و هەروەها ئاوونیشیکردەوە کە وەبەرهێنان ئامە پێویستی بە کلتوورێکی قبوڵکردنی وەبەرهێنەر و باوەڕپێکردن هەیە کە وەبەرهێنەر بەدوای بەرژەوەندی ئابووریدا دەگەڕێت لە چوگەی وەبەرهێنانەوە و هەروەها چارەسەرکردنی واقیعی خراپی ئیداری و هێی سوور و بیرکراتی.

لە بواری گەشتیاریدا سەماحەتی دووپاتی کردەوە کە عێراق لە ئاووی سروشتی و شوێنەوارناسی و ئایینییەوە چەندین شوێنی گەشتیاری هەیە کە نوێنەرایەتی دەرفەت و سەرچاوە ئابووریە گرنگەکان دەکەن، لە هەمان کاتدا جەختی لەوە کردەوە کە لێگەڕێ پشکۆتنی تەکنەلۆژیا و گەڵانکاریێکانی زیرەکی دەستکرد بەردەوام بێت بۆ ئاوڕی لە جیهان و گەڵانکاریێکانی لەو بوارەدا دوا نکۆتبێت و ئاوونیشیکردەوە کە لامەرکەزیێت فەلسەفەی سیستەمی سیاسی ئێستایە و بناغەی دادپەروەری سامان و دابەشکردنی نەکان لە بواری بیناسازی و بنیاتنانەوەدا ئامە هاوکات بوو لێگەڕێ قەیرانی ئابووری و گرنگیدانی دەوڵەت بە شێی دژ بە تیرەریزم و گواستنەوەی بودجە بۆ ئاو قەناغە، ئامەش ئاماژە بەوە دەکات کە قەناغەکە پێویستی بە ئاهەنان و ئەنمایی ئاوون هەیە کە لێگەڕێ فەلسەفەی یاسای 21 بۆ ئەنجومەنی پارێزگاکان بگونجێت.

بەڕێز حەکیم ئاماژەی بۆئاشکرد کە دوو بنەما هەیە، یەکەمیان پابەندبوون بە ناوەندکردنەوە و بنەمای دووەمیش بریتییە لە جێبەجێکردنی لامەرکەزیێت وەك بنەمایەکی دەستووری و فەلسەفەی سیستەمێکی سیاسی کە ئاو دەستکەوتانە بەرپرسیار بکات لە بەرگریکردن لە لامەرکەزیێت، چونکە ئاوە باشترین ڕێگایە بۆ بەدیهێنانی دادپەروەری کۆمەڵایەتی.

هەروەها جەختی کردەوە لەسەر گرنگی مامەڵەکردن لەگەڵ تورکیا لە هاوکێشەیەکی سێ لایەنەوە کە لە ئاو و بازرگانی و ئاسایش نوێنەرایەتی دەکرێت و ئاماژەی بۆ کرد کە ئاستەکە بەرەوپێشبردنی باشی ئاوە و پێشوازی لە هەماهەنگی و هەڵوێستەکانی نێوان لایەنەکانی عێراق و تورکیا دەکات و گرنگی بیرکە و تەوانینەکان بە بەرەوپێشبردنی واقیعی پارێزگاکان ووون دەکاتەوە و ئەو بیرکانە دەخاتە بەردەم توێژینەوە و گفتوگۆ و پێرەپێدان.

لە دەسپێکی هاوپەیمانێتی نێودەوڵەتیدا، بەرز حەکیم داواکارییەکی نوێکردەوە بۆ کۆتایی هێنان بە ئێرکەکانی هاوپەیمانێتی نێودەوڵەتی دژی داعش لە ڕۆگەی دیالۆگ و بە شێوەیەکی دەستانە، لە هەمان کاتدا پێیوندییەکانی ئاستوخێی نێوان عێراق و هەندێک لە وڵاتانی هاوپەیمانانی بە جیا لەسەر بنەمای بەرژەوەندییە هاوبەشەکان و پاراستنی سەروەری عێراق، هەروەها ئاماژەی بۆدا کە هاوپەیمانی نێودەوڵەتی لەئێستادا ئامانجی پێکاوە و پێویست نییە، ئاماژەی بۆش کرد کە سەردانەکەی سەرۆک وەزیران بۆ ئەمەریکا بۆ تاوتوێکردنی ستراتیژییەکە بۆ زەرینەی دەنگی ئەندامانی ئەنجومەنی نوێنەرانی عێراق پێسەند کرابوو.

سەماحەتی حەکیم جەختی کردەوە لەسەر پێویستی پاراستنی پەگەی عێراق وەک یاریزانێکی سەرەکی لە ناوچەکەدا بۆ چارەسەرکردنی کێشە هەڕەسەردراوەکان و ڕووبەڕیکردەوە کە سەردانە هەرێمییەکان لە چوارچێوەی پێیوەندی و بنیاتنانی پێیوەندی ئەرێنیدا دەبن بۆ خزمەتکردنی عێراق و لەگەڵ هەوڵستی فەرمی عێراقدا هاوسەنگن لە کاتی گفتوگۆکردن لەسەر ئاڵوگۆڕی بیروڕا لەسەر پرسە هەرێمییەکان.

سەماحەتی ئاماژەی بۆدا کە ئابووری پێویستی بە بایاری بوێرانە هەیە و داوای دەستپێکردنی تەرخانکردنی سندوقی دارایی بۆ هەژارترین پارێزگاکان کرد و ڕایگەیاند کە مەیسان دووەم شارێ لە نێوت لەدوای بەسرە لەرووی بەرهەم هێنان و پێویستی بە قەرەبووکردنەوە هەیە بە کاریگەریەکەمەڵایەتی و ژینگەییەکان و جەختیشی کردەوە لەسەر بەهێزکردنی گەنجان و باوەڕ بە تواناکانیان، چونکە سەرکەوتنی گەنجان پێیامێک دەدات بۆ ئەوانی تر کە گرنگی گرێویان لەسەر پێدانی هەڵ پێیان بە وەرگرتنی پێست و شۆنی گرنگ، جەختیشی کرد لەسەر نەهێشتنی مادەی هێشبەر کە ئافاتێکە هەڕەشە لە ئاسایشی کەمەڵگا دەکات.